

Beretning 2014

Generelt

Kystnære havvindmøller Lillegrund

På baggrund af udmeldingen på bestyrelsesseminaret den 23. januar 2014 samt pressemeddelelsen fra Sønderborg Kommune den 31. januar 2014, blev arbejdet med at få konkretiseret planerne om et energiselskab og et havvindmølleprojekt i Sønderborg Forsynings regi startet.

Direktionen foreslog at der bruges tid på en planlægningsfase af projektet, inden det egentlige arbejde med VVM redegørelse og projektering startes.

Der blev derfor fundet en håndfuld rådgivere der kunne hjælpe med denne opgave, ligesom der blev fundet midler til denne planlægningsfase.

Planlægningsfasen blev afsluttet primo juni 2014 i form af en rapport med et oplæg til et beslutningsgrundlag for projektet.

Rapporten pegede på at det er svært at få en rentabel virksomhedsøkonomi i projektet med den nuværende afregningsform, at projektet skal fremmedfinansieres og at det kan være svært at få en attraktiv afkastgrad for eksterne investorer.

Der har desuden været indledende positive drøftelser med Energistyrelsen om fremgangsmåden i projektet for ansøgning og tilladelser.

Der er afholdt et positivt møde med EnergiFyn, hvor muligheder for deres engagement i projektet er drøftet. EnergiFyn vil meget gerne involveres, men har også krav til afkastet fra deres investeringer som ligger højere end det viste. Men dog lavere end de forudsatte 9%.

Der er desuden blevet afholdt møde med HÅB - Havvind Århus Bugt - under ledelse af NRGi. Det er ikke muligt for dem at frigive investeringstal fra deres udbud, men de regner med at indgå kontrakt i løbet af november måned. De anbefalede at tage direkte kontakt til leverandører for at drøfte mulige prisniveauer og mulige omkostningsreduktioner.

Der er afholdt møde arbejdsgruppen for Havvindmølleprojektet Lillegrund. Mødet mundede ud i at Sønderborg Forsyning tager kontakt til mulige investorer og afklarer mulighederne for finansiering.

Sønderborg Kommune undersøger muligheden for finansieringen af opstarten af et energiselskab i forsyningens regi.

Der er afholdt møde med en vindmølleproducent og taget kontakt til en anden producent for at forsøge at afklare om beregningsgrundlaget for anlægsinvesteringerne i projektet kan verificeres eller eventuelt ændres til en mere positiv beregning for projektet.

Det afholdte møde afklarede ikke selve anlægsinvesteringen, men derimod at afkastforventningerne i branchen pt. er ca. det halve af hvad der er regnet med i vores forstudie.

Der arbejdes stadig på at skaffe midler til etableringen af et egentligt energiselskab og til de næste projektfaser.

Projektering - In-house

I forbindelse med tre konkrete spildevandsprojekter, hvor den budgetterede rådgiverhonorar til projektering er sat til 1,5 mio. DKK vil vi trække opgaven ind i huset ved at ansætte en ingeniør til projektering af opgaverne.

Forventningen er at vi derved kan spare et ikke ubetydeligt beløb til projektering, men også være i stand til at trække flere opgaver ind i huset af samme karakter.

Projektportal

Projekt og planlægningsafdelingen har ved årsskiftet 2013/2014 taget et nyt værktøj i brug til styring af vores anlægsopgaver. Værktøjet muliggør en tættere og mere overskuelig opfølgning end tidligere. Samtidigt sikrer det en mere systematisk gennemførelse af vores projekter fra budgetlægning til endelig afslutning.

Kundeportal

Som et led i vores bestræbelser på at blive mere og mere kundeorienterede, er der igangsat et projekt der vil gøre det muligt for vores kunder at komme i en tættere dialog med os og selv være i stand til at finde oplysninger om deres engagement med os. Kundeportalen vil være en internet adgang til alle de oplysninger og kommunikation vi har eller har haft med den enkelte kunde.

Her vil kunden være i stand til blandt andet at bestille ekstra affaldstømnings, røde sække, skrive til os, melde manglende tømning og se forbrug over de seneste år.

Vejafvandingsbidrag

Sønderborg Kommune har fremsat et ønske om at få nedsat kommunens vejafvandingsbidrag fra 8% af Sønderborg Forsynings anlægssum til 7%. For 2014 er det en nedsættelse af bidraget på ca. 900.000 DKK.

Sønderborg Forsyning har efter flere møder og forhandlinger rettet afregningen efter kommunens ønsker, men vores revisor er nødsaget til at lave en bemærkning om dette i vores regnskab.

Vores kontrolmyndighed - Forsyningssekretariatet - vil efter vores vurdering betragte nedsættelsen som en udlodning af midler fra Sønderborg Forsyning til Sønderborg Kommune, med risiko for at kommunen får reduceret bloktilskuddet tilsvarende.

Dette skete for forsyningen i Aabenraa for et par år siden.

Vi afventer Forsyningssekretariatets stillingtagen til årsregnskabet inden betalingsvedtægten ændres.

Danfoss vand

Den nye forsyningsledning er trukket og er klar til at levere vand til Danfoss og Elsmark. Danfoss skulle selv renovere deres lagertank og interne fordelingssystem, hvilket åbenbart har trukket ud.

Ydermere har vi netop modtaget besked fra Danfoss, om at det sandsynligvis kommer til at vare endnu et år før vi kan åbne for hanen og levere vand til dem.

Danfoss har en meget kompliceret dialog med Sønderborg Kommune om lukning og/eller bevarelse af deres nuværende borer og indvinding af vand.

Sønderborg Forsyning forsyner pt. Elsmark og afventer yderligere afklaring af Danfoss' situation.

Økonomisk har dette mindre betydning for Sønderborg Forsyning - bortset fra at de 200.000 m³ vi havde forventet at levere til Danfoss, er indregnet i det nuværende budget.

Nordborg Kraftvarmeværk

Med udmeldingen fra Sønderborg Fjernvarme på deres generalforsamling om, at de trækker sig dels fra projektet omkring transmissionsledning Als og dels fra overtagelse af

fjernvarmeforsyning i Nordborg, gav anledning til, at der hurtig skulle træffes en række beslutninger omkring Nordborg Kraftvarmeværk og fjernvarmeforsyningen i Nordborg.

Sønderborg Forsyning har fået udarbejdet en rapport over mulighederne for at udvide fjernvarmeforsyningen i Nordborgområdet, samt de virksomhedsøkonomiske konsekvenser af de forskellige muligheder.

Der er regnet på 9 forskellige scenarier i kombinationer af forsyningsområderne Nordborg, Svenstrup og Guderup med og uden Danfoss.

Udgangspunktet er en flisfyret varmekedel suppleret med gasmotor/gaskedler til spidslast.

I scenarierne 7, 8 og 9 er fliskedelen erstattet af henholdsvis en halmkedel, solvarme og søvarmepumpe.

Alle scenarier ligger virksomhedsøkonomisk meget tæt og giver alle en positiv likviditetsudvikling set over en 20 årig periode. Den dårligste løsning - i forhold til basisscenariet (scenarie 1) - giver en likviditetsforbedring på ca. 155 mio. DKK og den bedste løsning en likviditetsforbedring på ca. 200 mio. DKK.

Anlægsøkonomisk er spænder de behandlede scenarier fra ca. 250 mio. DKK for det billigste til ca. 400 mio. DKK for det dyreste. Se tabel 1.

Scenarie	Primærbrændsel	Områder				Akkumuleret likviditet /mio. DKK	Anlægsinvestering /mio. DKK
		Nordborg	Svenstrup	Guderup	Danfoss		
1	Gas					-94	40
2	Flis	X				72	233
3	Flis	X	X			74	259
4	Flis	X	X		X	100	275
5	Flis	X	X	X		82	338
6	Flis	X	X	X	X	116	389
7	Halm	X	X	X		68	338
8	Flis/Sol	X	X	X		61	399
9	Flis/Varmepumpe	X	X	X		69	344

Tabel 1: Scenarieoversigt

Bestyrelsen har på denne baggrund - og den bagvedliggende rapport - truffet beslutning om at:

- Sønderborg Forsyning fortsætter arbejdet med fjernvarmeløsningerne i Nordborg
- At Scenarierne (7)- halm vælges til det videre arbejde med mulighed for en kombination med flisfyring
- At der udarbejdes projektøkonomi og finansiering af projektet
- At der udarbejdes et konkret projektforslag for fjernvarmeløsningen for Nordborg
- At der arbejdes videre med dannelse af et fælles fjernvarmeselskab til forsyning af Nordborgområdet

Østerlund Varme

Sønderborg Forsyning har deltaget i et kundeinformationsmøde i Nordborg for ca. 130 fremmødte kunder.

Mødet fokuserede meget på den relativt høje varmepris i området - specielt sammenlignet med Sønderborg Fjernvarmes priser.

Desværre er vi og vores kunder bundet til gasforsyningen, som er basis for varmen i området.

Efterfølgende har et par initiativtagere dannet en ”brugergruppe” som ønsker at kontrollere Sønderborg Forsynings prisberegning samt fremadrettet bidrage til diskussionen om fremtidige løsninger for varmeforsyningen i område.

Vi ser frem til samarbejdet og input fra gruppen.

Medarbejdervalg til bestyrelsen

Medarbejdervalg til bestyrelsen foregik elektronisk for samtlige medarbejdere i perioden 5.-9. maj 2014 og resultatet blev præsenteret på bestyrelsesmødet.

De valgte kandidater blev indsat på den ordinære generalforsamling den 15. maj 2014.

Medarbejdervalgt suppleant til bestyrelsen

Morten Sievertsen blev desværre langtidssygemeldt og har efterfølgende fratrukket sin stilling hos Sønderborg Forsyning. Jeppe Lorenzen trådte som suppleant for Morten Sievertsen derfor ind i bestyrelsen.

Ejerstrategi

Sønderborg Kommune har udarbejdet en fælles ejerstrategi for selskaber som kommunen er involveret i, herunder Sønderborg Forsyning.

Der er nedsat et kommunalt sekretariat til at styre kommunens involvering og der er etableret kontakt og rapporteringsrutiner med sekretariatet.

Tour de Flens

Sønderborg Forsyning deltog ved Tour de Flens d. 27. september 2014, hvor startstedet for touren var fra Ellegårdvej 8.

Tour de Flens er et grønt arrangement, hvor der er mulighed for at vise de nyeste elektriske køretøjer og vores grønne linje. Sønderborg Forsyning deltog med vores tre el-biler.

Strategi & Scenarier

Der blev i 2014 arbejdet med at få opdateret Sønderborg Forsynings nuværende 2017 strategi til en 2020 strategi.

Der blev nedsat fem arbejdsgrupper med hvert sit hovedtema: Bedst i klassen, Energieffektivitet og CO₂ neutralitet, Biogas, Strategisk samarbejde og Den intelligente organisation.

Medarbejdergrupperne har afrapporteret til bestyrelsen på bestyrelsesseminaret den 30. oktober 2014, hvor der var konstruktive kommentarer til arbejdet, som vil blive indarbejdet i implementeringsarbejde i løbet af 2015.

I løbet af november og december blev der afholdt strategiworkshops med alle afdelinger i virksomheden, hvorefter hver afdeling ud fra dette skal formulere mål for afdelingen for 2015.

Kundeservice

Reorganiseringen af Kundeserviceafdelingen trådte i kraft den 1. september og ser allerede nu ud til at fungere rigtig godt. Driftsafdelingerne mærker allerede en aflastning på telefoniske henvendelse og Kundeservice bliver bedre og bedre til at besvare kundernes henvendelser.

Energiråd

Som en direkte følge af Strategi- & Scenariearbejdet med Sønderborg Forsynings CO₂-neutralitet er der oprettet et internt Energiråd.

Energirådet har til opgave at fastholde Sønderborg Forsynings målsætning om CO₂ neutralitet i beslutninger og anlægsinvesteringer fremadrettet. Derudover skal Energirådet inspirere og fremme CO₂- og energieffektiviseringer i den daglige drift.

ProjectZero spor

Projekt Zero har defineret 15 spor til CO₂ neutralitet, med forskellige lokale aktører som tovholdere på disse spor.

Sønderborg Forsyning har påtaget sig tre af disse spor: Sønderborg Forsyning som rollemodel (CO₂-mæssigt), Kystnære havvindmøller og Biogas.

Alle tre spor ligger som en naturlig forlængelse af det daglige arbejde Sønderborg Forsyning eller er opgaver som allerede er en del af det daglige arbejde.

Det interne Energiråd vil derfor varetage sporet "Sønderborg Forsyning som rollemodel", sporet "Kystnære havvindmøller" varetages af Sønderborg Forsynings projektgruppe og endelig oprettes der en projektgruppe til varetagelse af sporet "Biogas".

Medarbejdertrivsel

Trivselsmålingen 2014 blev gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse blandt alle Sønderborg Forsynings 138 medarbejdere. 120 medarbejdere svarede på hele trivselsundersøgelsen, mens 3 medarbejdere afgav en delvis besvarelse. 15 medarbejdere har ikke besvaret trivselsundersøgelsen. Dette giver en svarprocent på 87%.

Den generelle tilfredshed i organisationen ligger på ifølge trivselsundersøgelsen på 96%. Resultatet ligger på linje med målingerne fra 2012(94,7%) og 2011(99,1%).

Undersøgelsen peger på at der med fordel kan arbejdes med synlighed af ledelsen samt ros og anerkendelse af medarbejdernes resultater.

Trivselsundersøgelsen er gennemgået med hele ledergruppen og den enkelte afdeling vil i 2015 arbejde konkret med deres egen specifikke indsatsområder.

Økonomi & Administration

Årsregnskab 2014

Årsregnskabet er gennemarbejdet fra vores side og revideret af vores revisor. Se vedlagte årsrapporter og revisionsprotokollater.

Årsregnskaberne for de enkelte selskaber bliver gennemgået på bestyrelsesmødet, hvor revisoren deltager og efterfølgende på generalforsamlingen til endelig godkendelse.

Skattesag

SKAT har i 2013 nedsat de skattemæssige indgangsværdier for infrastrukturanlæg, faste anlæg og bygninger i Sønderborg Vand A/S, Sønderborg Spildevand A/S. Vi har påklaget afgørelserne til landsskatteretten. Sagerne er endnu ikke behandlet. For at udligne den betalbare skat som opstod ved SKATs forhøjelse af indkomsterne, har vi anmodet om maksimale afskrivninger i alle selskaberne. SKAT har i april 2014 afgjort, at vi ikke kan foretage yderligere afskrivninger for perioden før selskaberne blev sambeskattede. Vi har til hensigt at påklage disse afgørelser til Landsskatteretten. SKAT har yderligere

sendt forslag til afgørelse for sambeskatningsperioden, hvor de godkender vores anmodning om afskrivninger.

Vi har afregnet kr. 4,3 mil. i selskabsskat for årene 2009, 2010 og 2011 (beløbet er en a conto betaling og kan blive reguleret)

Fra SKAT har vi også modtaget årsopgørelse for 2012 med tilhørende skatteopkrævning på kr. 6,5 mil. Der er søgt om henstand med betaling af 2012 skatten indtil den indsendte klage er behandlet.

Private vandværker

Sønderborg Forsyning har overfor de private og almene vandværker præsenteret en model til samarbejde primært på administrationsområdet.

Oplægget blev positivt modtaget, men har endnu ikke affødt større samarbejder.

Finansiell strategi

Der er udarbejdet oplæg til finansiell strategi, baseret på Sønderborg Kommunes strategi, dog er mulighederne for renteSWAP ikke blevet medtaget.

Drift - Affald

Klagesag - Vundet

Kendelsen fra klagenævnet blev en helt entydig sejr. Vi fik medhold i, at kontrakten vedrørende forbrænding af Haderslev Kommunes brændbare affald skulle have været i udbud. Kontrakten bliver derfor erklæret for uden virkning, hvilket betyder, at kontrakten skulle bringes til ophør, inden 1. juli 2014.

Når klagenævnet erklærer en kontrakt for uden virkning, skal de samtidigt pålægge ordregiveren en økonomisk sanktion (reelt en bøde) for den ulovlige indgåelse. Denne bøde blev fastsat til 500.000 kr. Beløbet er meget voldsomt, hvilket afspejler den grove overtrædelse af reglerne og den betydelige kontraktsum.

Klagegebyret på 20.000 kr. refunderes og vi får tilkendt 40.000 kr. i sagsomkostninger fra AFRN.

Efterfølgende resulterede dette i at Haderslev kommunes brændbare affald er blev sendt i udbud.

Sønderborg Forsyning bød på opgaven men tabte udbuddet til L90.

Ugetømning af sommerhuse

Siden indførelsen af fjortendagstømning har Sønderborg Kommunes miljøafdeling modtaget en del henvendelser fra sommerhusejere/udlejere om, at ordningen er uhensigtsmæssig.

Miljøafdelingen har derfor spurgt om muligheden for at lave en ugetømningsordning med tilmelding og en ekstra afgift. Tiltaget skal imødekomme sommerhusejernes ønske om at undgå problemer med lugt og overfyldte affaldsbeholdere i turistområderne.

Ordningen blev godkendt i Teknik- og miljøudvalget og efterfølgende af Byrådet før sommerferien 2014.

Der er pt. ca. 40 sommerhuse tilmeldt ordningen ud af ca. 2.600 mulige.

Skovmose

Sønderborg Forsyning har deltaget i et borgermøde med repræsentanter fra Skovmoseområdets grundejerforeninger.

Der blev udvekslet synspunkter, men det må konstateres at Sønderborg Kommune og Sønderborg Forsyning fastholder de affaldsløsninger der tilbydes i området.

Affaldsplan 2014-2026

Det er kommunen der er ansvarlig for udarbejdelse af Affaldsplan 2014 - 2026. Affaldsafdelingen har deltaget i møder med kommunens miljøafdelingen for at levere data og input til den kommende affaldsplan.

Kommunens ønsker er indarbejdet i planen for 2015 og i budgettet.

Genbrugsbyggemarked

Den 10. februar 2014 åbnede Nørrekobbels Genbrugsbyggemarked. Her er det meningen at "affald" i form af tømmer, brugbare maskiner og håndværktøj, vinduer og andet godt, som findes på de 8 containerpladser, skal forsøge at finde nyt liv fremfor at ende som affald. Pladspersonalet går aktivt ud og tager brugbare ting fra til Genbrugsbyggemarkedet. Vi informerer vores kunder om, at de skal give besked til personalet, hvis de ikke ønsker, at vi genanvender de ting de smider ud.

Salg af "affaldsvarerne" skal være med til at nedbringe mængderne til forbrænding og deponi.

Genbrugsbyggemarkedet er blevet taget godt imod af kunderne, og vi ønsker og håber, at interessen og et øget kendskab vil føre til, at der er basis for at ændre åbningstiden og få mere bemanning til byggemarkedet.

Genbrugsbutikker i Statsforvaltningen

Dansk Industri (DI) har sendt et brev til Statsforvaltningen, hvor de ønsker en udtalelse om lovligheden af de kommunale dispositioner omkring salg af affald og produkter i 3 kommuner, heriblandt Sønderborg, - og særligt lovligheden af videresalg af kasseret elektrisk og elektronisk udstyr.

Dansk Affaldsforening har drøftet sagen og vi følger sagen og venter udmelding på generelt stillingtagen til kommunalt salg af affald/produkter.

Sønderborg Forsyning mener generelt at affald skal genbruges så højt oppe i affaldshierarkiet som muligt. Det vil sige at hvis effekterne umiddelbart kan genbruges uden forarbejdning skal de det.

Engelsk affald

Vi har for 2014 lavet aftale med en engelsk leverandør(GemiUK) af affald til forbrænding på leverance af 10.000 ton.

Vi får nu dagligt engelsk affald ind på SKVV. Det praktiske problem med at modtage affaldet i baller, få dem aflæsset og sprættet op er løst og kører planmæssigt.

Vores aftale med GemiUK på 10.000 ton i 2014 gør, at kapaciteten på SKVV udnyttes bedst muligt og kan hindre priserne på det øvrige affald i at stige væsentligt.

Aftalen er forlænget ind i 2015.

Kompostdagen den 12. april 2014

Affaldsafdelingen forsøgte sig med et nyt initiativ på de 4 af containerpladserne. Den billigste komposttype blev tilbudt gratis sammen med læsningen, - de 2 andre komposttyper til ½ pris. Samtidig havde vi indbudt maskinforhandlere og haveforeninger til at have udstillinger på pladserne. Derudover var affaldsadministrationen til stede med information og forskellige konkurrencer. Der var en "stomp"-bil og en pølsevogn, der stod for det festlige indslag. Dagen gav en stor tilstrømning, god afsætning af kompost og glade kunder.

Evalueringsmødet viste, at kompostdagen bliver en årligt tilbagevendende begivenhed.

To projekter med puljemidler af regeringens ressourcestrategi

I december var Sønderborg Forsyning/Sønderborg Kommune så heldige at 2 ansøgninger om puljemidler blev godtaget hos Miljøstyrelsen. Begge projekter er startet op og kører med en ekstern konsulent, Tankegang, som driver processerne.

De to projekter er:

Projekt Nulskrald i en boligforening

Her skal der i en periode i foråret 2015 laves et større affaldssorteringsforsøg i en boligforening, Morbærhegnet, som i en 5 ugers periode skal finde ud af, hvor langt ned de kan komme i deres affaldsproduktion. Et lignende projekt har været kørt i Tværsted, som der har været flere TV-udsendelser om og som har givet fokus på minimering af affald. Denne effekt vil vi gerne have afprøvet her i Sønderborg, men med en boligforening som udgangspunkt (fællesløsninger) fremfor som i Tværsted, hvor det var parcelhuse, der var med i ordningen. Der vil i løbet af foråret derfor blive en del omtale af dette projekt Nul-skrald.

Ungdomsuddannelser

Her arbejdes der på at få lavet et undervisningsforløb for ungdomsuddannelser med inddragelse af både lærer og elever, for at få lavet en koncept, som kan bruges i undervisning på flere niveauer i årene frem.

Bioaffald

Interregionalt samarbejde - konference

Vores samarbejde med Arwos, Provas og 2 tyske kommuner omkring et Ph.d.-projekt Bioaffald nærmer sig sin afslutning. Vores Ph.d.-studerende fremlag sit projekt på en slutkonference den 2. marts 2015.

Projektets hovedkonklusion er at der ingen miljømæssig forskel er på om det bionedbrydelige affald brændes på forbrændingsanlæg eller udnyttes til biogas.

Miljøhensyn kan derfor ikke anvendes i valget mellem de to løsninger.

Ph.d. projektet bliver sammenfattet i en slutrapport som udgives inden sommerferien.

Drift - Vand, Spildevand & Varme

Generelt

Afdelingen har i driftsåret 2014 opnået en reduktion i de direkte omkostninger i kraft af en opgaveoptimering eller en besparelse på omkostningerne. Besparelsen eller reduktionen er ca. 20 % i forhold til budget.

I virksomhederne Østerlund A/S og Nordborg Kraftvarmeværk A/S er der lavet mindre som følge af et varmt år og vedligeholdelseskontrakten på gasmotorerne er halveret. Nordborg Kraftvarmeværk fik et øget ertilskud, som har udlignet den manglende el-produktion.

Overskuddet i 2014 på 6,5 million skyldes en ændret strategi for indmelding på markedet.

I virksomheden Sønderborg Spildevand A/S er renseanlæggene i Nybøl, Ullerup og Blans nedlagt og dermed er der ingen vedligeholdelsesopgaver på disse anlæg.

På renseanlæggene i Gråsten og Broager er opgavemængden reduceret, da begge renseanlæggene står for nedlægges.

Der er lavet mange nye pumpestationer og løsninger kræver et mindre vedligehold.

Der er forbrugt mindre diesel, fældningsmidler og prisen på bortskaffelse af slam og el, er reduceret.

I Sønderborg Vandforsyning A/S er elforbruget reduceret, specielt på vandværkerne, som et udslag af tidligere års investeringer.

I kraft af strukturændring i afdelingen er indkøbene på renselanlæggene og vandværkerne blevet bedre styret og der er blevet brugt mange del som lå på lager.

Grøn strøm

Der er indgået aftale om køb af grøn strøm. Strømmen købes ved Syd Energi og vil forsyne alle vores bygninger og anlæg.

Strømmen leveres fra norske vandkraftværker lig de andre år.

Strategi for Vandforsyning

I driftsåret 2013 blev der lavet en strategi for vandforsyningen. Denne strategi implementeres og gennemføres i 2014 med de 3 fokusområder: vandspild fra ledningsnettet, målerudskiftning til fjernaflæst vandmålere og vedligehold på ledningsnettet.

Optimering på renselanlæg

Der arbejdes fortsat med optimering af de største renselanlæg. Renselanlægget i Sønderborg optimeres via tilkørsel af fedt, samt en bedre forafvandning af slammet før det tilledes rådnetanken. I Himmarn og Gråsten arbejdes der på optimering og bedre udnyttelse af den grønne slamafvandning på slammineraliseringsanlægget. Pt. er der tilknyttet en vidensperson fra DTU/ Orbicon der analyserer anlægsøkonomien og afgasning til atmosfæren.

Renovering af pumpestationer

Der er i år i gangsat renovering af 11 pumpestationer. Pumpestationerne ombygges og renoveres så der tages hensyn til arbejdsmiljø og en driftsoptimering på det enkelte anlæg. Pumpestationerne renoveres efter afdelingens vedligeholdelsesplan og en tilstandsvurdering af stationen.

Nye pumpestationer og grønne arealer

I 2014 har afdelingen Vedligehold fået overdraget 27 pumpestationer og 9 regnvandsbassiner fra Projekt & Plan til driften. Alle anlægsdele er inddraget i vedligeholdelsesplanerne uden en forventning om øget mandskab. Det forventes, at der ligeledes opsættes 41 større og mindre pumpestationer i 2015.

Varme i Nordborg

I driftsåret 2013 er der indkøbt energibesparelser på over 380 MWh i eget regi. Besparelserne er fortrinsvis fundet på vandværker og på solcelleanlægget på Ellegårdvej. En gevinst for kunder i Sønderborg, er at der ikke skal købes besparelser på markedet. Markedsprisen ligger på omkring 350- 400 kr./MWh. I driftsåret 2014 indsamles energibesparelserne fra de øvrige selskaber i koncernen, for at minimere mængden af energibesparelser der skal købes et andet sted.

For driftsåret 2015 er den nuværende leveringsaftale med Danbo forlænget, samt en aftale om fællesindkøb af gas.

På Kraftvarmeværket er der regnet en ny marginalpris, som vil medføre en mindre aktivitet på anlægget. Endvidere er der indgået en ny vedligeholdelsesaftale med motorleverandøren som reducerer omkostninger væsentligt.

Kameraundersøgelser

Den nye kameravogn er taget i drift. Den drives og vedligeholdes af eget personale med stort engagement og dygtighed.

I 2014 opbygges rutiner og uddannelsesniveauer gennem opgaver i ledningsnettet. Der fokuseres på opgaver som reducerer omkostningerne til rutinespulinger og fejlsøgning af fejlkoblinger. Senere på året udvides opgaverne med rutineundersøgelser og projektopgaver, samt certificering af personalet.

80 km/h

Som led i optimeringen af dieselregnskabet er alle større lastbiler droslet til en maximal hastighed på 80 km/h. Det er i alt 7 lastbiler, hvorved der forventes en driftsbesparelse på 10 %. Hertil reduceres CO₂ udledningen, samt en øget trafiksikkerhed.

Udskiftning af Vandmålere

Afdelingen Vedligehold afsluttede årets pulje af udskiftningen af vandmålere i starten af december. Der blev i 2014 udskiftet 4250 vandmålere. Udskiftningen blev opprioriteret for resten af 2014 af hensyn til aktivering af interne timer og prisloftet fra Forsyningssekretariatet.

SKS- godkendelse

I 2012 blev Sønderborg Forsyning SKS- system fornyet og godkendt for en 2. årig periode. SKS-systemet er et kvalitetsstyringssystem for el-installatører. Dette er sket igen og virksomheden er nu godkendt for 2 år og vil glide ind i den ny lovgivning. Den nye godkendelse gælder frem til 2016.

Udbud på slam

Fra Renseanlæggene bortskaffes der dagligt slam til landbrugsjord eller deponi. Dette har tidlige været håndteret af flere forskellige selskaber og til differencerede priser og service.

Denne bortskaffelse blev sendt i EU-udbud og der blev indgået en samlet kontrakt i efteråret med en besparelse på omkostningerne på ca. 30 %.

Arbejdstilsynet har været på besøg

Arbejdstilsynet har screenet Sønderborg Spildevandsforsyning A/S og fundet forholdene i orden uden bemærkninger. I forlængelse af besøgene er der etableret en pårørendeliste, kurser i "Instruktion i værnemidler" og et tilbud om faldalarmer ved "alene arbejde" på renseanlæggene. Tiltagene er igangsat for at forbedre arbejdsmiljøet og være bedre stillet i krisesituationer.

Som opfølgning på Arbejdstilsynets besøg i 2014 er der igangsat en kursusrække med instruktion og praktiske øvelser af alt sikkerhedsudstyr. Instruktionen gennemgås med alle medarbejdere.

Vagt

I 2010 blev antallet af vagtholdne reduceret fra 5 til 4 vagthold. På grund af de nyeste reguleringer fra Forsyningssekretariatet, er det nødvendigt at revurdere disse ordninger. Der vil i løbet af foråret 2015 blive arbejdet på en sammenlægning af vagtholdene. På sigt er planen, at der kun er et vagthold i Sønderborg Forsyning.

Beredskabsplaner

En opdatering af Beredskabsplanerne for Vand, Spildevand og Varme er blevet startet. I den kommende tid vil planerne blive rette til og afprøvet. Der bliver lavet aktionskort og oversigttegninger af alle anlæg, som beredskabet kan bruge ved ankomst til anlæggene.

Projekt & Plan

Projektstatus

I 2014 er der afsluttet 17 vandprojekter og der er i 2015 planlagt 21 projekter.

Der er samtidigt afsluttet 52 spildevandsprojekter i 2014 og planlagt 80 spildevandsprojekter i 2015.

Gråsten Renseanlæg - Huk

Vi har afsluttet en større teknisk gennemgang af Gråsten rensesanlæg, samt fået afklaret den fremtidige spildevandsbelastning med Sønderborg Kommune og de tre større fødevarer virksomheder i Gråsten.

Dette har ført til en revurdering af Gråsten Renseanlæg som helhed og forslag til renovering og udbygning af anlægget, som er mere omfattende en det første indledende vurderingen viste.

Det nuværende rensesanlæg er teknisk utidssvarende og meget mandskabskrævende, og anlæggets kapacitet er allerede i dag for lille.

Der er udarbejdet to projektforslag til fremtidssikring af anlægget, den "traditionelle" løsning og den "energioptimale" løsning til en anslået projektværdi på hhv. 70 og 90 mio. DKK.

I budgettet for 2014 og fremefter er der arbejdet videre med den "traditionelle" løsning, idet det vurderes at den "energioptimale" løsning tager udgangspunkt i en række scenarier som vi vil have svært ved at efterleve - også i fremtiden.

Der er indgået aftale med firmaet Envidan vedrørende rådgivningsbistand i forbindelse med hele myndighedsarbejdet omkring nyt rensesanlæg i Gråsten, herunder VVM-screening, lokalplan, spildevandsplan, udledningstilladelser, jordkøb, geotekniske undersøgelser m.m. samt udarbejdelse af udbudsmateriale for udbud af rådgiverydelser i forbindelse med projektering, udbud samt etablering/tilsyn af nyt rensesanlæg.

Der er truffet beslutning om at nedlægge Broager rensesanlæg og pumpe spildevandet til nyt rensesanlæg i Gråsten, via en havledning. Baggrunden herfor er rapport udarbejdet af Envidan, med vurdering af økonomiske og miljømæssige parametre.

Myndighedsarbejde og projektering forventes udført i 2014-15 og udbud samt udførelse i 2015-17.

Gråsten Renseanlæg, Plan B, Tyskland

Der er parallelt med arbejdet omkring nyt rensesanlæg opstået en ide om at pumpe spildevandet til Flensborgs rensesanlæg, via en havledning til Glücksburg og videre i eksisterende ledninger til rensesanlægget på havnen i Flensborg.

Den overordnede ide er forelagt for Flensborg forsyning (TBZ-Flensborg), der ikke er afvisende og gerne vil arbejde videre med ideen, idet Flensborg rensesanlæg i dag har en større overkapacitet og godt ville kunne håndtere den mængde spildevand der i dag renses på HUK- og Broager rensesanlæg.

Løsningen vurderes på anlægsomkostninger, projektrisiko og driftsrentabilitet og hvis dette ser positivt ud vil det alternative projekt blive fremlagt for bestyrelsen.

Indvielse af Hummelvig Renseanlæg

Det gamle Hummelvig Renseanlæg var for småt til den nuværende og kommende belastning og var samtidigt udtjent. Derfor var det besluttet at opføre et komplet nyt anlæg på den eksisterende grund.

Dette anlæg blev indviet i sensommeren 2014 og er nu fuldt indkørt og i fuld funktion.

Transportanlæg Blans - Ullerup, status

Der er etableret en transportledning for spildevand fra Blans/Ullerup så de to små utidssvarende renselanlæg kunne nedlægges. Transportledningen blev ibrugtaget i september 2014 og renselanlæggene efterfølgende nedlagt og frasolgt.

Gråsten vandværk

Sønderborg Forsyning bygger et nyt vandværk i Gråsten for at forbedre forsyningssikkerheden og for få lavere driftsudgifter. Det eksisterende vandværk er 50 år gammelt og trænger til gennemgribende renovering.

I dag er den eneste forsyningssikkerhed en ligeledes 50 år gammel højdebeholder, vis placering i kote 60 betyder, at forsyningstrykket i Gråsten er højere end hvad der er energimæssigt optimalt, som desuden medfører et højere lækagetab.

Det nye vandværk får 2 linjer med lukkede trykfiltere og rustfrie ståltanke, så kunderne får en meget høj hygiejnstandard på drikkevandet og en bedre forsyningssikkerhed.

Anlægsarbejdet er startet april 2015 med endelig idriftsættelse september 2016.

Filterudvidelse på Mjang Dam Vandværk

De 4 nye filtreakamre på vandværket er færdige og ved at blive desinficeret, således at kimtallene er i orden inden vi starter med indkøring.

SRO anlægget er opgraderet, så den automatiske filterskyllning køres ind i det eksisterende program.

De eksisterende iltningstrapper fjernes og erstattes af bundbeluftning, som er et lukket system. Dette øger vores drikkevandssikkerhed ved at der ingen direkte adgang er til det rene drikkevand.

DDS Dokumenteret Drikkevandssikkerhed

Den 4. juni 2014 var 12 medarbejdere fra vandforsyningen på hygiejnekursus, og fik her en række gode input til hvordan vi kan forbedre hygiejnstandarden og forhindre forurening med bakterier. Vi følger op på kurset med en workshop den 20. august 2014, hvor vi i fællesskab udarbejder instrukser for arbejde på vandværker og på ledningsnettet. DDS forventes implementeret inden årets udgang, og skal årligt følges op med en intern audit.

ISK

Sønderborg Forsyning deltager sammen med Kalundborg Forsyning, Kolding Spildevand, Vejen Forsyning og Varde Forsyning i udvikling af et IT system til en kvalificering af vores anlægsinvesteringer. System vil kunne fortælle os ud fra vores GIS data, hvilke ledninger der bør prioriteres til renovering eller udskiftning.

Dette vil i meget stor grad optimere vores anlægsinvesteringer.

/LBRI